

בעניין שבין:

התובעת:

מדינת - ישראל

מרחי אליעזר קפלן 1, ירושלים 9195015

טלפון: 02-5317631; פקס: 02-5695347

ע"י ב"כ עו"ד עדי אברונין (מ"ר 48382) מפרקליטות מחוז תל-אביב (אזרחי)

מדריך מנחם בגין 154 (בית קרדן), ת"ד 33475, תל-אביב 6133302

טל': 073-3924823 פקס: 02-6462686 (אזור חיוג י-ם)

כתובת דוא"ל: ez_tel-aviv@justice.gov.il

- נ ג ד -

הנתבעים:

1. **פאינה קירשנבאום (אסירת שב"ס) – ת"ז ...**

2. **רמי כהן (אסיר שב"ס) – ת"ז ...**

באמצעות מחלקת האסיר – נציבות שירות בתי הסוהר

ת"ד 81, רמלה 7210002

anafishum@ips.gov.il

מהות התביעה: 135 – תיק אזרחי בסדר דין רגיל – כספית נגררת לפלילים

סכום התביעה: 6,094,736 ₪ בתוספת ריבית והצמדה.

סכום האגרה: פטור מתשלום אגרה בהתאם לתקנה 19(א)(1) לתקנות בתי המשפט (אגרות),

התשס"ז-2007.

הליכים קודמים קשורים: תביעה אזרחית נגררת להרשעה בפלילים – תיקים קשורים: ת"פ (מחוזי

ת"א) 16512-08-17 מדינת-ישראל נ' קירשנבאום; ע"פ 5405/21 (מאוחד עם ע"פ 5829/21 ו- ע"פ

6049/21) כהן נ' מדינת-ישראל.

תביעה אזרחית נגררת להרשעה בפלילים

הזמנה לדין

הואיל והמדינה הגישה כתב תביעה זה נגדך, אתה מוזמן להגיש כתב הגנה בתוך 60 ימים מיום שהומצאה לך הזמנה זו.

לתשומת לבך, אם לא תגיש כתב הגנה, אזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, תהיה לתובעת הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך.

תמצית הטענות

א. תיאור (תמציתי) של בעלי הדין

1. התובעת (להלן גם: "מדינת ישראל" או "המדינה") מחזיקה בכספי הציבור בנאמנות עבור אזרחי המדינה ועושה בהם שימוש לטובת מטרות ציבוריות אשר הוגדרו בהתאם לדין. בנוסף, המדינה אמונה על האינטרס הציבורי, ובכלל זה על הקופה הציבורית והמנהל התקין.
2. הנתבעת מס' 1 (להלן גם: "פאינה") כיהנה במהלך התקופה שבין השנים 2009 – 2014 (להלן: "הזמנים הרלוונטיים") כסגנית שר הפנים, חברת כנסת, ומזכירה כללית (מזכ"לית) במפלגת "ישראל ביתנו" (להלן גם: "המפלגה"). בזמנים הרלוונטיים הייתה פאינה אמונה על חלוקת הכספים הקואליציוניים של המפלגה בסך כולל של כ- 1.2 מיליארד ₪.
3. הנתבעת מס' 2 (להלן גם: "רמי") נטל, לדבריו, חלק בהקמת מפלגת "ישראל ביתנו", ניהל קשרים חבריים קרובים עם פאינה, ובשנת 2013 שימש כמנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר לפרק זמן קצר. רמי הורשע במספר עבירות שוחד שליבתן ביחסי "תן וקח" שקיים עם פאינה, תוך ניצול קשריו, השפעתו במפלגה ומעמדו הציבורי והפוליטי.
4. הנתבעים (ובפרט פאינה) היו הנאשמים המרכזיים בת"פ (מחוזי ת"א) 16512-08-17 **מדינת ישראל נ' קירשנבאום ואח'** (להלן: "**ההליך הפלילי**") במסגרת פרשה חמורה המוכרת גם כ"פרשה 242". במסגרת תפקידיהם הציבוריים והפוליטיים רבי-ההשפעה ביצעו הנתבעים עסקאות שוחד רבות, במסגרתן נטלו לכיסם כספי שוחד וטובות הנאה שונות. כספי השוחד ניתנו על ידי גורמים וגופים שונים בעבור הקצאת כספי ציבור מתוך הכספים הקואליציוניים של המפלגה, עליהם הייתה אמונה פאינה.
5. הנתבעים פעלו באופן שיטתי ומתוחכם, במסגרת מספר רב של פרשות, על מנת לקדם את טובתם ורווחתם האישית על חשבון כספי הציבור, תוך רמיסת האינטרס הציבורי והמנהל התקין.

ב. הסעד המבוקש באופן תמציתי

6. בית-המשפט הנכבד מתבקש לחייב את הנתבעים בסכום התביעה בהתאם לחלוקה הבאה:

- לחייב את פאינה בסכום של:

א. 5,094,736 ₪ באופן בלעדי;

ב. 1,000,000 ₪, ביחד ולחוד, עם הנתבע מס' 2.

- לחייב את רמי בסכום של 1,000,000 ₪, ביחד ולחוד, עם פאינה.

ג. תמצית העובדות הנחוצות לביסוס עילת התביעה

7. במסגרת קשריהם או תפקידיהם הציבוריים והפוליטיים רבי-ההשפעה ביצעו הנתבעים עסקאות שוחד רבות, אשר במסגרתן נטלו לכיסם כספי שוחד וטובות הנאה שונות. כספי השוחד ניתנו מצד גורמים וגופים שונים, בעבור הקצאת כספי ציבור מתוך הכספים הקואליציוניים של המפלגה, עליהם הייתה אמונה פאינה.
8. בגין מעשיהם אלו, הוגש לבית משפט נכבד זה כתב אישום נגד הנתבעים במסגרת ההליך הפלילי, אשר נוהל לפני כבוד השופט ירון לוי מבית המשפט המחוזי בתל-אביב (להלן: "**כתב האישום**").

• **כתב האיטום שהוגש נגד הנתבעים בהליך הפלילי – מצ"ב ומסומן 1**

9. ביום 25/03/21 ניתנה הכרעת הדין בהליך הפלילי (להלן: "הכרעת הדין"), במסגרתה הורשעו הנתבעים בעבירות שייחס להם כתב האיטום, וביום 14/07/21 ניתן גזר הדין בהליך הפלילי (להלן: "גזר הדין").

• **הכרעת הדין בבית-המשפט המחוזי מיום 25/03/21 – מצ"ב ומסומנת 2**

• **גזר הדין מיום 14/07/21 – מצ"ב ומסומן 3**

10. במסגרת הכרעת הדין הורשעה פאינה בחמש עשרה עבירות של לקיחת שוחד; ארבע עבירות של בקשת שוחד; שלוש עבירות של מרמה והפרת אמונים; ובעבירות מס והלבנת הון.
11. רמי הורשע במסגרת הכרעת הדין בשתי עבירות של מתן שוחד; בתיווך לשוחד; בניסיון לתיווך לשוחד; בשתי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; בשתי עבירות של זיוף מסמך בנסיבות מחמירות; בשתי עבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד; בשתי עבירות של הלבנת הון; בעשיית פעולה ברכוש אסור; בשיבוש מהלכי משפט; ובאימים.
12. בגין העבירות בהן הורשעה נגזר דינה של פאינה ל-10 שנות מאסר בפועל; מאסר מותנה של שנה למשך שלוש שנים; קנס כספי בסך 900,000 ₪; וחילוט על סך של מיליון ₪. על רמי נגזרו מאסר בפועל למשך 30 חודשים בניכוי שמונת ימי המעצר; מאסר מותנה של שנה למשך שלוש שנים; קנס כספי בסך של 180,000 ₪; וחילוט על סך 250,000 ₪.
13. הנתבעים הגישו ערעורים מטעמם הן ביחס להכרעת הדין והן ביחס לגזר הדין. המדינה הגישה ערעור ביחס לגזר הדין שניתן בעניינו של רמי (להלן: "הליכי הערעור").
14. בהמשך הליכי הערעור, ובהמלצת בית המשפט, משכו הנתבעים את הערעורים ביחס להכרעת הדין. משכך, הנתבעים ויתרו על כלל טענותיהם בערעור ביחס להכרעות הדין שניתנו בבית משפט נכבד זה.
15. ביום 24/08/22 ניתן פסק דין בהליכי הערעור בבית המשפט העליון.

• **פסק-דין של בית-המשפט העליון בהליכי הערעור מיום 24/08/22 – מצ"ב ומסומן 4**

16. לאחר שהנתבעים ויתרו על כל טענותיהם בערעור ביחס להכרעת הדין בעניינם, בית המשפט העליון דן בערעורים על גזר הדין ומצא להפחית מעונשם של הנתבעים. עונשה של פאינה הופחת מעשר שנים לשבע וחצי שנות מאסר, סכום הקנס הופחת לסך של 500,000 ₪. עונשו של רמי הופחת ל-18 חודשי מאסר בפועל. מעבר לכך, שאר רכיבי העונש שנגזרו על הנתבעים נותרו על כנם.
17. מממצאי ההליכים הפליליים עולה, כי "פרשה 242" היא אחת מפרשיות השחיתות החמורות, רחבות ההיקף והמסועפות ביותר שנודעו במחוזותינו. במסגרת הכרעת הדין תוארו חומרת הפרשה, היקפה ומאפייניה העיקריים (ר' בפס' 78 לפרק המבוא בהכרעת הדין מיום 25/03/21):

"בשנים שבהן החזיקה הנאשמת (פאינה – הח"מ) בכוח הקצאת הכספים פיתחה הנאשמת, במיומנות ויצירתיות אין קץ, שלל דרכים ואמתלות לעקוף את כללי המנהל התקין ולעשות בכספי הציבור, עליהם הופקדה – כבשלה. הנאשמת טוותה רשת סבוכה ומורכבת של קורים, במרכזה ניצבה מוקפת בשלל נותני ומקבלי שוחד, כולם רוצים בקרבתה ומשוועים לתקציבי הציבור. הנאשמת כרתה הסכמי שוחד, מפורשים או מוסווים, עם שלל גורמים להם העניקה מטובה ביד אחת בעודה נוטלת מכיסם בידה האחרת. כך, הצליחה הנאשמת לשים ידה על תקציבי ציבור בסך של כ- 2,000,000 ₪ (ההדגשה במקור – הח"מ), באין מפריע, בבחינת זה נהנה ולזה לא חסר, והכל על חשבון הציבור. את השלל שחילצה מהקופה הציבורית חילקה נאשמת, ברוחב לב, למקורביה, למפלגה לבני משפחתה ולא החסירה אף מעצמה."

18. במסגרת השיטה הקואליציונית הנהוגה בישראל, נחתמים הסכמים פוליטיים המבטאים את רצון הממשלה הנבחרת. בהסכמים אלו, מצויים סעיפים הנוגעים להקצאת כספים מתקציב המדינה, עבור הגשמת מטרות המפלגות החברות בקואליציה החתומות על ההסכמים הפוליטיים הללו. כספים אלו מכונים "כספים קואליציוניים".
19. במהלך הזמנים הרלוונטיים החזיקה פאינה בסמכות ובאחריות לחלוקת הכספים הקואליציוניים של המפלגה. בכל שנה, בהתאם להסכם שנחתם, יכולה הייתה פאינה להקצות 80 – 200 מיליון ₪, ובסך הכול כ- 2 מיליארד ₪ במהלך הזמנים הרלוונטיים.
20. בהליך הפלילי נקבע כי פאינה פעלה (בחלק מהמקרים במעורבותו של רמי), הן באופן ישיר והן באמצעות אחרים, לקבלת שוחד בעבור הקצאת כספים קואליציוניים לגופים שונים. כבוד השופט עמית הגדיר את שיטת הפעולה של הנתבעים כ-"**קח ותן חלק מסוים בחזרה**" (ר' עמ' 24 לפסק-דינו של בית-המשפט העליון מיום 24/08/22, המסומן כנספח 4).
21. מתוך הכספים הקואליציוניים הנזכרים לעיל, וכן במסגרת פעולות אחרות שביצעה, פעלה פאינה להעביר כ- 21 מיליון ₪ לגורמים שונים, אשר יוצגו להלן, בכפוף לתשלום שוחד או לקבלת טובות הנאה.
22. פאינה פעלה להשיג כספים אלה עבור אותם הגורמים באמצעות הקצאת כספים קואליציוניים, גיוס תרומות ופעילות אשר תכליתה הייתה הקצאת כספי ציבור. פעולות אלה נעשו באופן פסול אשר סותר את אמות המידה המקובלות החלות על נבחרי ציבור, תוך פגיעה ממשית באינטרס הציבורי ובקופה הציבורית.
23. הווה אומר, כי בתמורה להקצאת כספי ציבור לגוף מסוים, או ביצוע פעולות אשר ייטיבו עמו, דרשה פאינה לקבל נתח מהכספים הציבוריים שיועברו או מהרווח שהתקבל הודות לסיועה, כפי שתואר בפס' 25 לפסק-דינו של בית-המשפט העליון בערעור על גזר הדין (מסומן כנספח 4):

"גופים ועמותות להם הוקצו כספים קואליציוניים, התבקשו להחזיר למערערת "עמלה" בין במישרין ובין בעקיפין באמצעות צדדים שלישיים או עבורם. מאפייניה של שיטה זו עוברים כחוט השני בין כל תשעת האישומים שבהם הורשעה המערערת."

24. התמורה עבור העברת כספי הציבור התקבלה במגוון דרכים – כסף, שווה כסף וטובות הנאה – אשר הגיעו לעתים ישירות לפאינה, לעיתים לרמי, ולעיתים למעורבים אחרים. הסכום הכולל של כספי השוחד שהועברו במסגרת הפרשה עומד על כ- 2 מיליון ₪.
25. מטרת תביעה זו היא להשיב מידי הנתבעים את הכספים אותם הוציאו מקופת המדינה שלא כדין, ושאת חלקם נטלו לכיסם הפרטי, על מנת ש"לא יהא חוטא נשכר" (תלמוד בבלי, מסכת כתובות, דף ל"ו, ע"ב).
26. החשיבות שלא להתיר בידי הנתבעים את פירות העבירות אותן ביצעו מתחדדת בצל העובדה שהנתבעים הורשעו בעבירות שוחד, אשר חומרתן הנורמטיבית גבוהה באופן מיוחד, ושפגיעתן במנהל התקין ובאינטרס הציבורי היא קשה במיוחד [בג"ץ 7074/93 סוסיא נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מח(2) 749 (1994); ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997)].
27. ודוק, תובענה זו אינה באה לעולם על מנת להעניש את הנתבעים על מעשיהם הפליליים, שכן בגינם נענשו וכעת מרצים את עונשם. תכליתה העיקרית של תביעה זו היא השבת הכספים אותם הוציאו מקופת המדינה ושאת חלקם נטלו לכיסם שלא כדין אשר הזכות בהם נתונה למדינה.
28. יובהר, הממצאים והקביעות שנקבעו בהכרעת הדין ובגזר הדין בהליך הפלילי, המבססים את העובדות הרלוונטיות לכתב תביעה זה, מהווים ראיה חלוטה כלפי הנתבעים, וזאת מכוח הוראת סעיף 42 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: "פקודת הראיות").
29. בשולי הדברים, אך לא בשולי חשיבותם, נציין כי "פרשה 242" היא פרשה בה הורשעו למעלה מ-15 מעורבים נוספים, רובם במסגרת הסדרי טיעון. תביעה זו, המוגשת כתביעה אזרחית נגרת להרשעה בפלילים, מוגשת כנגד שניים מתוך שאר המעורבים הפרשה, אולם אין משמעות הדבר כי התובעת מוותרת על זכותה לבחון את האפשרות, ולהגיש תביעות אזרחיות נוספות נגד מעורבים נוספים כמו גם הנתבעים דכאן, בגין הנזקים שגרמו למדינה.
- ד. העובדות המקנות סמכות לבית המשפט**
30. בהתאם לסעיף 77 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 לבית המשפט הנכבד הסמכות לדון בתביעה זו לנוכח העובדה כי ענייננו בתביעה אזרחית נגרת להרשעה בפלילים בהליך הפלילי בו דן בית משפט נכבד זה.

פירוט הטענות

א. רקע עובדתי

31. כאמור, עסקינן בפרשייה מסועפת, אשר כללה, בין היתר, תשעה אישומים שונים הרלבנטיים לכתב תביעה זה ומספר גדול בהרבה של התרחשויות עובדתיות ומעורבים. סימן להיקפה של פרשה זו ניתן למצוא בהכרעת הדין בעניינם של הנתבעים, אשר דנה בהרחבה בסוגיות העובדתיות של הפרשה, ואשר מחזיקה למעלה מ-1,000 עמודים.

32. להלן נציג, בתמצית שבתמצית, את חלקם של הנתבעים, תוך התייחסות לעובדות הרלוונטיות לשם ביסוס עילות התביעה.

פרשה ראשונה – פרשת "המופעים"

- **במסגרת ההליך הפלילי נקבע כי בפרשה זו הועברו כספי שוחד בסך של 76,770 ₪ ובתמורה נמסרו כספי ציבור בסך של 767,707 ₪.**
- **מעורבים: נתבעת מס' 1 – פאינה**
  - 33. במסגרת פרשה זו הורשעה פאינה בעבירות של לקיחת שוחד, הלבנת הון ועבירות מס.
  - 34. בתוך כך, הורשעה פאינה בעבירה של קבלת שוחד מנלי דינוביצקי (להלן: "דינוביצקי") ואיגור ריז (להלן: "ריז"), אשר שימשו עדי מדינה בהליך הפלילי.
  - 35. במסגרת עסקת שוחד זו פעלה פאינה, יחד עם דוד (דאוד) גודובסקי (להלן: "גודובסקי") לסייע לחברת ההפקות אשר הייתה בבעלותה של דינוביצקי להתקשר בהסכמים להפקת אירועי תרבות במימון רשויות מקומיות או משרד הקליטה. פאינה וגודובסקי התנו את פעילותם זו בקבלת "עמלה" בסך של 10% מהתקציב שיתקבל בחברת ההפקות עבור הפקת המופעים.
  - 36. בסך-הכול קיבלה חברת ההפקות מההסכמים שנחתמו 767,707 ₪, לכל הפחות. בהתאם להסכם ביניהם, שילמה דינוביצקי לפאינה ולגודובסקי סכום של 76,770 ₪, לכל הפחות.

פרשה שנייה – פרשת "דון טבק"

- **במסגרת ההליך הפלילי נקבע כי בפרשה זו הועברו כספי שוחד בסך של 161,762 ₪.**
- **מעורבים: הנתבעים – פאינה ורמי**
  - 37. במסגרת פרשה זו הורשעה פאינה בעבירות של לקיחת שוחד, הלבנת הון ועבירות מס. פאינה הורשעה בקבלת שוחד משלושה מעורבים שונים – החברה לפיתוח השומרון (להלן: "חל"פ שומרון"); מתנ"ס בנימין; והנתבע מס' 2, רמי – בסך כולל של 161,762 ₪. חלקו של רמי עמד על 34,800 ₪.
  - 38. עסקת שוחד זו נולדה בעקבות יוזמתם של דינוביצקי וריז, אשר כאמור שימשו עדי מדינה בפרשה. דינוביצקי וריז יצרו קשר עם פאינה בשל מעמדה הציבורי הבכיר, קשריה והשפעותיה. מטרתם של דינוביצקי וריז הייתה לקדם מיזם עסקי משותף יחד עם פאינה, אשר עסק בייבוא סיגריות בטעמים לישראל.

39. בין השלושה סוכם כי פאינה תעביר סכום של כ- 150,000 ₪ בעבור חלקה במיזם העסקי. לשם כך, הועברו בהנחייתה כספי השוחד אותם קיבלה משלושת הגורמים אל דינוביצקי וריז, בעבור חלקה במיזם העסקי.

פרשה שלישית – פרשת "חל"פ שומרון"

- **במסגרת ההליך הפלילי נקבע כי בפרשה זו הועברו כספי שוחד בסך של 932,000 ₪ ובתמורה נמסרו כספים קואליציוניים בסך של 3.5 מיליון ₪.**
- **נתבעים מעורבים: הנתבעת מס' 1 – פאינה**
- 40. במסגרת פרשה זו הורשעה פאינה בעבירות של לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים ועבירות מס. פאינה הורשעה בכך שלקחה שוחד מחל"פ שומרון בסכום של 932,000 ₪, לכל הפחות.
- 41. בין פאינה ובין ראש המועצה האזורית שומרון באותם הזמנים, מר גרשון מסיקה (להלן: "מסיקה"), סוכם כי המפלגה תפעל לכיסוי חובותיה של החברה בסך של כ-3.5 מיליון ₪. בעבור כך, התחייב מסיקה להעביר מקופת המועצה סך של 1.5 מיליון ₪ לטובת צרכיה של פאינה.
- 42. באותם הזמנים עמדה חל"פ שומרון תחת נטל כלכלי גדול אשר נבע מחובות רבים. מסיקה פעל על מנת לגייס תקציבים ציבוריים לטובת מחיקת החובות לאוצר המדינה, אולם נתקל בקושי רב לעשות כן. בין השנים 2010 – 2011 פעלה פאינה להעביר את הסכום שסוכם מהכספים הקואליציוניים של המפלגה, ובחודש דצמבר 2011, הושלמה העברת הכספים וכוסו חובותיה של חברת חל"פ שומרון.
- 43. בהתאם לעסקה שסוכמה, פעלו גורמים מטעם חל"פ שומרון להעביר את הכספים מקופתה לצרכיה של פאינה, באמצעות התקשרות עם מקורביה ובהתאם להנחייתה. בסך הכל הועברו כספים בסכום של 932,000 ₪ עבור צרכים שונים של פאינה, והכול בהתאם להנחייתה.

פרשה רביעית – פרשת "עזרא"

- **במסגרת ההליך הפלילי נקבע, כי בפרשה זו הועברו לידי הנתבעת 1 כספי שוחד בסך של כ- 350,000 ₪ ומנגד נמסרו כספי ציבור ותרומות פרטיות בסך של \$500,000.**
- **נתבעים מעורבים: נתבעת מס' 1 – פאינה**
- 44. במסגרת פרשה זו הורשעה פאינה בריבוי עבירות שוחד, הלבנת הון, ועבירות מס.
- 45. בהתאם להכרעת הדין, עולה כי פאינה סייעה לתנועת הנוער "עזרא" (להלן: "עזרא") לגייס תרומות ולקבל תקציבים ציבוריים מהכספים הקואליציוניים של המפלגה. בעבור פעילות זו, סיכמו פאינה ומנכ"ל "עזרא", דניאל אלינסון (להלן: "אלינסון") כי פאינה תקבל מ"עזרא" כ-50% מהסך הכספי שזו תעזור בגיוסו.
- 46. מהכרעת הדין ניתן ללמוד, כי פאינה סייעה בגיוס כספים בסך כולל של לפחות \$500,000 מתורמים פרטיים ומהמשרד לשירותי דת.

47. על יסוד סכומים אלו, ובהתאם לסיכום בין פאינה ואלינסון, ניהל אלינסון רישומים בהם חושב היקף הכספים המצויים בשליטת "עזרא" שבהם הייתה נתונה זכות לפאינה מכוח העסקה השוחדית.

48. בפועל, פאינה קיבלה כ-350,000 ₪ מתוך הכספים בהם נרשמה לטובתה הזכות. העברת הכספים בוצעה באמצעות מתן טובות הנאה שונות לפאינה ולקרוביה, ובכלל זה מימון טיסות לחו"ל לה ולבני משפחתה, רכישת מוצרי חשמל, העסקת בנה של פאינה ומימון צרכים שונים של המפלגה.

פרשה חמישית – פרשת "מ.א. מגילות"

• **במסגרת ההליך הפלילי נקבע, כי בפרשה זו הועברו כספי שוחד בסך של 236,000 ₪, ומנגד נמסרו כספים קואליציוניים בסך של כ-3 מיליון ₪.**

• **נתבעים מעורבים: נתבעת מס' 1 – פאינה**

49. במסגרת פרשה זו הורשעה פאינה בגין עבירות של לקיחת שוחד והלבנת הון. על פי הכרעת הדין, בין השנים 2009 – 2015 פעלה פאינה להעביר כספים קואליציוניים אל מועצה אזורית מגילות (להלן: "מ.א. מגילות") בסך כולל של כ-15 מיליון ₪.

50. מתוך כספים אלו, התנתה פאינה העברה של 3 מיליון ₪, בכך שמ.א. מגילות תעביר חצי מיליון ₪ עבור צרכיה ומטרותיה של פאינה. מר מרדכי דהמן (להלן: "דהמן"), אשר שימש כראש המועצה באותם הזמנים, הסכים לתנאי שהציבה פאינה.

51. בפועל, על יסוד סכומים אלו ובהתאם לסיכום בין פאינה לדהמן, העבירה מ.א. מגילות תשלום בסך של כ-236,000 ₪ עבור אתר יזרוס, עמו הייתה פאינה מעוניינת להיטיב.

פרשה שישית - פרשת "איילים"

• **במסגרת ההליך הפלילי נקבע, כי בפרשה זו הועברו כספי שוחד בסך של 295,300 ₪ ומנגד נמסרו כספים קואליציוניים בסך של 10.5 מיליון ₪.**

• **נתבעים מעורבים: נתבעת מס' 1 – פאינה**

52. במסגרת פרשה זו הורשעה פאינה בגין עבירות של לקיחת שוחד, בקשת שוחד, הלבנת הון ועבירות מס. בפרשה זו, אשר התנהלה בין השנים 2011 – 2014, פעלו גודובסקי, מר מתן דהן (להלן: "דהן") ומר סטיבן לוי (להלן: "סטיבן") להעביר כספים עבור עמותת "איילים" באותה שיטה אשר הונהגה ביתר הפרשות – "קח ותן חלק מסוים בחזרה".

53. בשנת 2011, כאשר נודע למעורבים בפרשה זו כי הסמכות להעביר את הכספים הקואליציוניים של המפלגה הועברה לידי פאינה, יזם סטיבן פגישה בין גודובסקי לדהן, אשר שימש באותם הזמנים כמנכ"ל ומייסד עמותת "איילים". בנקודת הזמן הזו, ידעו דהן וסטיבן כי העברת כספים קואליציוניים מהמפלגה מותנית בתשלום שוחד והספקת טובות הנאה לפאינה.

54. בפרשה זו הועברו טובות הנאה בסך של כ-295,300 ₪ ב"דרכים יצירתיות" ולא כתשלום ישיר עבור פאינה – העברת שכר חודשי לפעילי המפלגה; מימון שירותי יחסי ציבור עבור

פאינה; ומימון שירותי ייעוץ עבור פאינה והמפלגה. פעולות אלו, נעשו בידיעתה ובהכוונתה של פאינה, ובתיווכו של גודובסקי.

פרשה שביעית – פרשת "התאחדות היזמים"

- במסגרת ההליך הפלילי נקבע, כי בפרשה זו הועברו כספי שוחד בסך של כ- 15,084 ש"ח בשל מעמדה וכוח השפעתה של פאינה.
  - נתבעים מעורבים: הנתבעת מס' 1 – פאינה
55. במסגרת פרשה זו הורשעה פאינה בעבירות של לקיחת שוחד והלבנת הון. בהכרעת הדין נקבע כי פאינה פעלה למען התאחדות היזמים.
56. כתמורה לפעילות זו, העבירה התאחדות היזמים תשלום בעבור כרטיסי טיסה למקורביה של פאינה, בסכום כולל של 15,084 ₪.

פרשה שמינית – פרשת "איגוד הכדורסל"

- במסגרת ההליך הפלילי נקבע, כי בפרשה זו הועברו כספי שוחד בסך של כ- 126,450 ₪ ובתמורה נמסרו כספים קואליציוניים בסכום של מיליון ₪.
  - נתבעים מעורבים: הנתבעים – פאינה ורמי
57. במסגרת פרשה זו הורשעה פאינה בעבירות של לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים והלבנת הון. רמי הורשע בעבירות של מתן שוחד, זיוף מסמך בנסיבות מחמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד ושיבוש מהלכי משפט.
58. בפרשה זו העבירה פאינה, לבקשתו ובתיווכו של רמי, כספים קואליציוניים בסכום של מיליון ₪ אל איגוד הכדורסל. היות שהעברת הכספים אל איגוד הכדורסל באופן ישיר אסורה על פי סדרי המינהל התקין להעברת כספים קואליציוניים, פעלה פאינה להעביר את הכספים אל מכון וינגייט, אשר מצידו נשא בשכרם של מאמני האקדמיה לכדורסל, במקום ששכרם ישולם על-ידי איגוד הכדורסל בעצמו, ובכך פינה לאיגוד סכום של מיליון שקלים. בכך, נעקפה המגבלה החוקית המונעת העברת תקציב ישירות לאיגוד הכדורסל.
59. בגין חלקו בהעברת הכספים קיבל רמי "עמלה", באותה שיטה שהתקיימה ביתר הפרשות, בסכום של 98,600 ₪ מאיגוד הכדורסל.
60. פאינה קיבלה טובות הנאה בסך של 27,850 ₪ מרמי אשר הועברו באמצעות תשלום שכר לבן שלה.

פרשה תשיעית – פרשת "איגוד הכדוריד"

- במסגרת ההליך נקבע כי בפרשה זו הועברו כספים קואליציוניים בסך של 500,000 ₪.
  - נתבעים מעורבים: הנתבעת מס' 1 – פאינה
61. במסגרת פרשה זו הורשעה פאינה בעבירת מרמה והפרת אמונים, בכך שהעבירה כספים קואליציוניים בסך של 500,000 ₪ לאיגוד הכדוריד, בידיעה שכתוצאה מכך יקבל מקורבה טובות הנאה. בדומה למקרה איגוד הכדורסל, גם במקרה זה העברת הכספים בוצעה

באמצעות מכון וינגייט (באמצעות תשלום לספקים של איגוד הכדוריד), וזאת במטרה לעקוף את המגבלה על העברת כספים ישירות אל איגוד הכדוריד.
62. כאמור, טובות ההנאה בעבור העברת הכספים הקואליציוניים הועברו לידי המקורב של פאינה.

סיכום ביניים – סך כספי השוחד לתביעה

63. בסך-הכול, במסגרת מעורבותה בכל הפרשות שלעיל, קיבלה פאינה כספי שוחד וטובות הנאה בסכום כולל של **2,094,736 ₪**.
64. במסגרת מעורבותו בפרשות "דון טבק" ו"איגוד הכדורסל", רמי קיבל ונתן כספי שוחד וטובות הנאה בסך כולל של **133,400 ₪**.
65. במסגרת ההליך הפלילי חולטו מתוך הכספים שנתפסו מידי פאינה כספים בסך של 1,000,000 ₪, ומידי רמי חולטו כספים בסך של 250,000 ₪.
66. לכן, בנסיבות המקרה סכום התביעה לעניין כספי השוחד, בניכוי הכספים שחולטו, עומד על סך של **1,094,736 ₪** מפאינה בלבד. זאת, בשים לב שסכום החילוט בעניינו של רמי עולה על סך כספי השוחד וטובות ההנאה שקיבל או נתן.

ב. הנזק למדינה כתוצאה מהעברת כספי הציבור – פרשות חל"פ שומרון, איגוד הכדורסל ואיגוד הכדוריד

67. מאז ומתמיד חלוקת כספים מתקציב המדינה, ובכלל זה של כספים קואליציוניים, מתבצעת בהתאם לתקנות תקציביות, אשר קובעות את המטרות להן ניתן להקצות את הכספים. כל סכום המוקצה באמצעות תקנה תקציבית כלשהי, נדרש להתחלק על פי מבחני תמיכה שוויוניים לכל הגופים העומדים באותם המבחנים והקריטריונים.
68. בעקבות פתיחת ההליכים בתיק זה יצאה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 1.1801 "יישום הסכמים פוליטיים בעלי משמעות תקציבית" (14.3.2018). הנחייה זו קבעה באופן מפורש כי כספים קואליציוניים הם לגיטימיים, אולם אין מקום לקבוע את זהות המוטב הפרטני, אלא עליהם להיטיב עם הציבור הרחב. עם זאת, כאמור, עוד קודם להנחיה זו היה ברור כי יש להקצות את הכספים הקואליציוניים באופן שוויוני, וכי חלוקתם בתמורה לשוחד הייתה אסורה בתכלית (ראה פס' 40 - 43 לפסק-דינו של בית-המשפט העליון המסומן כנספח 4).

69. בפרשות שבמוקד כתב תביעה זה, הקצאת הכספים הקואליציוניים נעשתה כנגד טובות הנאה אישיות, תוך קביעת זהות המוטב באופן מכוון ותוך השפעה או הפעלת לחצים על רשויות המנהל בשימוש בכספים. זהות המוטבים לא נקבעה תוך התחשבות בציבור הרחב ובצרכיו הלגיטימיים, אלא ביכולתה של פאינה להפיק מהקצאת הכספים רווח אישי.
70. מתוך הכרעת הדין וחומרי החקירה המצוטטים בה עולה, כי בחלק מהפרשות שהוזכרו לעיל הסיבה להעברת הכספים הקואליציוניים לידי הגוף המקבל הייתה תשלום כספי השוחד. במקרים אלה מובן, כי אלמלא הייתה מקבלת פאינה, ובאחד מן המקרים אף רמי, את כספי השוחד, לא היו זוכים אותם הגופים בהקצאה של אותם הכספים. משמעות

הדברים היא כי במקרים הללו, אותם נציג להלן, נגרם נזק כספי ישיר לקופת המדינה אשר בינו ובין מעשי הנתבעים מתקיים קשר סיבתי מובהק.

71. בפרשת חל"פ שומרון הועברו כספים קואליציוניים בסך של כ-3.5 מיליון ₪ עבור כיסוי חובותיה של חברת חל"פ שומרון בעבור תשלום שוחד לפאינה. באותם הזמנים עמדה חל"פ שומרון תחת נטל כלכלי גדול אשר נבע מחובות רבים. מסיקה פעל על מנת לגייס תקציבים ציבוריים לטובת מחיקת החובות לאוצר המדינה, אולם נתקל בקושי רב לעשות כן:

"פניתי לכל מי שיכל לעזור, פניתי לכל הח"כים, לכל השרים לכל המפלגות מתוך התחייבות על מנת שיסייעו במחיקת החוב היות ולסגירת חברה לפיתוח זה מכה אנושה של פיטורים ומכה אנושה להתיישבות. ועשיתי כמעט הכל על מנת למחוק את העול הזה [...] כל חבר כנסת שיש לו כסף קואליציוני רוצה ליעד אותו לדברים המתאימים ביותר שהוא חושב לקדם את זה. לספורט, וישיבות ולדברים שהוא רוצה לקדם את זה, תקרת חוב זה שריפת כסף. זאת אומרת הבן אדם צריך לתת מתקציבו הקואליציוני כסף שאין לו שום כותרת, אין לו טייטל אין לו לוח, לבניין שהוא בנה, זה כסף שהוא בדרך כלל לא אוהבים לתת [...] באולם ספורט תראה שהמפלגה הקימה, עשייה, באולם ספורט, בבית כנסת, בחדר תרבות. יש בוודאי כמו גם בתרומות ככה, תבקש מתורם לבנייה, יש לו לתת. תבקש ממנו למחוק חובות, הוא לא ייתן לך" (ההדגשות אינן במקור – הח"מ; ציטוט מעמ' 4-5 להכרעת הדין, ראה נספח 2).

72. מדברים אלו עולה כי העברת כספי השוחד לטובת צרכיה של פאינה היוו למעשה את השיקול היחיד, של פאינה לפעול להעברת הכספים הקואליציוניים לחל"פ שומרון. במילים אחרות, אילולא העבירה חל"פ שומרון כספים לטובת צרכיה האישיים של פאינה, בשיטת "קח ותן חלק בחזרה", כפי שהגדיר כבוד השופט עמית, לא הייתה נהנית חל"פ שומרון מהקצאת הכספים הקואליציוניים שקיבלה בפועל.

73. בפרשות "איגוד הכדורסל" ו"איגוד הכדוריד" הועברו כספים קואליציוניים בסך של כ-1.5 מיליון ₪ וכ-500 אלף ₪ עבור "איגוד הכדורסל" ו"איגוד הכדוריד" (בהתאמה) באמצעות מכון וינגייט. "איגוד הכדורסל" ו"איגוד הכדוריד" הם גופי ספורט אשר היו זכאים לקבל תקציבי תמיכה מכוח התקנה התקציבית העוסקת באיגודי ספורט. מכוח תקנה זו היו למעלה מ-60 גופים שונים הזכאים לתמיכה, שהחלוקה ביניהם נעשית בהתאם למבחני תמיכה, אשר קובעת כי יש להקצות את הכספים הקואליציוניים באופן שוויוני בין כ-60 האיגודים ולמעשה אינה מאפשרת העברת כספים קואליציוניים לאיגודים מסוימים מתוכם. לעומת זאת, מכון וינגייט הוא גוף אשר זכאי היה לתמיכה מכוח תקנה העוסקת במוסדות ציבור לספורט הישגי. מכוח תקנה זו מכון וינגייט היה הגוף היחיד הזכאי לקבל תמיכה תחת תקנה תקציבית זו.

74. בעצם כך שפאינה פעלה במסגרת פרשות אלו, ובפרשת "איגוד הכדורסל" אף בשיתוף של רמי, להעביר את הכספים הקואליציוניים לאיגודים הנ"ל שלא דרך התקנה התקציבית המתאימה, אלא באמצעות מכון וינגייט אשר נטל על עצמו תשלומים שונים שהאיגודים היו אמורים לשאת בהם, קיבלו איגודים אלה עדיפות פסולה על פני איגודי ספורט אחרים.

למעשה, מדובר במניפולציה מתוחכמת אשר מעוותת את כללי המנהל התקין ופוגעת בעיקרון השוויון, על בסיס שיקולים זרים, במטרה להעביר את הכספים אך ורק לאיגודים אשר העבירו תשלום שוחד.

75. היות שבשלוש הפרשות הללו הקצאת הכספים לא הייתה נעשית אלמלא התרמית שביסודן, ברור כי פעולתה של פאינה, ובפרשת "איגוד הכדורסל", אף של רמי, הסבה נזק לקופת המדינה.

76. נציין, כי אין משמעות הדבר כי בפרשות האחרות, לא מתקיים קשר סיבתי בין מעשי פאינה או רמי לנזק שנגרם לקופה הציבורית מהעברת הכספים. בית-המשפט העליון קבע זה לא מכבר, כי מקום בו מבוצעת מרמה על ידי גוף או אדם כלפי המדינה במסגרת מערכת יחסים כלכלית עמה, יש בכך פגיעה בחופש הפעולה וחופש הבחירה של המדינה. במצב בו "הסיבה היעילה" לקבלת דבר מה היא המרמה, הרי שיש בכך "לצבוע" את הדבר כולו ככזה שהתקבל במרמה, אף אם ייתכן כי חלק ממנו היה מתקבל ללא המרמה (ע"פ 1791/19 מדינת ישראל נ' מתתיהו הירשמן ואח' (נבו, 29.4.2021) (להלן - "פרשת המתמידים")).

77. על אף האמור, במקרה זה בחרה המדינה לנקוט בגישה שמרנית, ולא לתבוע כספים נוספים אלה לעת עתה. עם זאת, המדינה שומרת לעצמה את הזכות לתבוע בעתיד את יתרת הכספים שחולקו אגב פרשות השוחד מידי הגורמים הנוספים ו/או הנתבעים דכאן, שהיו מעורבים בפרשה.

סך הכספים הקואליציוניים הנתבעים במסגרת זו – סיכום ביניים

78. במסגרת שלוש הפרשות אשר הוצגו לעיל העבירה פאינה ובפרשת איגוד הכדורסל בשיתוף פעולה עם רמי, כספים קואליציוניים בסך כולל של 5 מיליון ₪, המתחלקים באופן הבא: חל"פ שומרון קיבלה סך של 3.5 מיליון ₪, איגוד הכדורסל קיבל סך של 1 מיליון ₪ ואיגוד הכדורסל קיבל סך של חצי מיליון ₪.

ג. עילות התביעה

1. אמונאות

79. על נבחר ציבור חלה חובת אמון. כחברת כנסת, פאינה חבה בחובת אמון כלפי המדינה במסגרת מערכת יחסים בה התחייבה לפעול לטובת המדינה. כלומר, פאינה שימשה כאמונאית של המדינה, אשר הייתה אמורה ליהנות מפעולותיה.

80. ישנם שני מקורות לחובת האמון של פאינה כלפי המדינה: האחד, מתוקף היותה נבחרת ציבור (ע"א 6266/19 המינהל האזרחי ביו"ש נ' צבי אבנון פס' 15 לפסק-הדין (פורסם בנבו 30.8.2021) פס' 18 (להלן - "פרשת אבנון"); בג"ץ 531/79 סיעת הליכוד בעיריית פתח-תקה נ' מועצת עיריית פתח-תקה ואח' עמ' 569 (פורסם בנבו, 14.1.1980) (להלן - "פרשת הליכוד")), והשני, מכוח תפקידה וסמכותה של פאינה לעשות שימוש בכספי מדינה ולחלקם למטרות ציבוריות (פרשת אבנון, פס' 18).

81. במסגרת מערכת היחסים בין פאינה למדינה נהנתה הראשונה משיקול דעת ומכוח להשפיע על ענייניה של המדינה. חובת האמון בה חבה חייבה אותה לפעול כאשר לנגד עיניה האינטרסים הציבוריים עליהם הופקדה בלבד (ראה: סעיף 13(א) לחוק הנאמנות, התשל"ט-1979 (להלן - "חוק הנאמנות"); פרשת אבנון, פס' 18; ע"א 817/79 אדוארד

קוסוי נ' בנק י.ל פויכטווגנר בע"מ, פ"ד לח(39) 278, 253 (1984) (להלן – "פרשת קוסוי").
פאינה נדרשה לדאוג לאינטרסים הציבוריים עליהם הייתה אמונה באופן שחייב אותה
לנהוג בסטנדרט התנהגות גבוה בבחינת "אדם לאדם – מלאך" (ע"א 610/94 גדליה
בוכבינדר נ' כונס הנכסים הרשמי בתפקידו כמפרק בנק צפון אמריקה נז(4) 289, 332-333
(2003)).

82. נבחר ציבור הנוטל שוחד מפר את חובת האמון ומצוי בניגוד עניינים. באופן אינהרנטי,
מעשה שוחד אף מוביל את נבחר הציבור להפרת הכלל היסודי השני החל עליו והוא חובת
הגילוי, משהוא פועל להסתרת רווחיו האסורים.

83. בענייננו הפרה פאינה ברגל גסה את ההתנהגות המצופה ממנה כאמונאית של המדינה, תוך
שהיא מבכרת את האינטרס האישי-ממוני שלה על פני האינטרסים של הציבור ושל
המדינה. פאינה ניצלה את מעמדה הציבורי, תפקידה וסמכויותיה, ולקחה כספי שוחד
מגורמים שונים תמורת העברת הכספים הקואליציוניים בתמורה. בכך הפרה פאינה את
חובותיה כאמונאית של המדינה.

84. נוסף על כן, גם על צד שלישי למערכת יחסי אמון בין אמונאי לנהנה מוטלות חובות. סעיף
14 לחוק הנאמנות קובע את חובותיו של צד שלישי ליחסי אמונאות כהאי לישנא:

**"פעולה שנעשתה בהפרת חובת הנאמנות והצד השלישי ידע או היה
עליו לדעת על ההפרה, או שנעשתה ללא תמורה, רשאי בית המשפט
לבטלם, ועל הצד השלישי יחולו אחריות וחובות כשל נאמן; ידיעה על
קיום הנאמנות, אין בה בלבד משום ידיעה על הפרת חובת הנאמנות".**

85. כלומר, חוק הנאמנות קובע כי צד שלישי, אשר סייע בהפרת חובת אמון של אמונאי, דינו
זהה לדינו של נאמן. לכן, גם במצב בו צד שלישי, אשר אינו חב בחובת אמון באופן עצמאי,
פעל כדי להפר את מערכת היחסים שבין אמונאי לנהנה, ניתן לחייבו בסעדים כשל נאמן.

86. במסגרת פרשת "איגוד הכדורסל" פעל רמי לסייע להפרת חובת האמון של פאינה כלפי
המדינה. רמי פעל על מנת לגרום לפאינה להעביר את הכספים הקואליציוניים אל איגוד
הכדורסל תוך עקיפת המגבלה החוקית על כך. בכך, פעל רמי לסייע לפאינה להפר את חובת
האמון שחלה עליה.

87. לאור פעילותו הציבורית הענפה, התפקידים אותם מילא במהלך חייו, ומעמדו הציבורי
והפוליטי, ברי כי הרמי ידע, ולמצער היה עליו לדעת, כי מעשיו מובילים להפרת חובת
האמון של פאינה למדינה. בעשותו כן, הפר רמי את חובותיו כצד שלישי למערכת יחסי
אמון.

אמונאות - סעד שלילת הרווחים – כספי השוחד – פאינה

88. דין רווח אשר צמח כתוצאה מהפרת חובת אמון הוא שלילתו המוחלטת, ואין נפקא מינה
לשאלה האם הרווח הופק על חשבון המדינה או שהמדינה ספגה נזק ממון כלשהו לשם
קבלת סעד זה (פרשת קוסוי, עמ' 281; פרשת אבנון, פס' 18; פרידמן ושפירא בר-אור, עמ'
610).

89. במסגרת הפרשות בהן עסקינן, פאינה הפיקה רווחים כתוצאה מהפרת חובת האמון שלה
בדמות כספי השוחד אותם שלשלה לכיסה. מתוך סך הרווחים שהפיקה, נותרו בכיסה של

פאינה כספים בסך של 1,094,736 ₪, כמפורט לעיל (ולהבדיל מרמי, שלגביו בוצע חילוט מעבר לגובה כספי השוחד שנקבע שנטל או נתן).
90. על כן, התובעת תטען כי בנסיבות המקרה יש לשלול מפאינה רווחים אלה אשר נותרו בכיסה ושצמחו לה כפירות באושים מעסקאות השוחד אותן ביצעה כאמונאית של המדינה.

אמונאות - סעד החזרה – הכספים הקואליציוניים – פאינה ורמי

91. בידיה של פאינה הופקדה הסמכות והאחריות לחלוקת הכספים הקואליציוניים של המפלגה. סמכות זו הופקדה בידיה במסגרת יחסי האמון שלה עם המדינה. כאמור, פאינה הפרה את חובותיה במסגרת יחסים אלו והשתמשה בסמכותה להעביר כספים קואליציוניים באופן אשר פגע בקופת המדינה.
92. כמתואר מעלה, כתוצאה מפעולותיה של פאינה במסגרת שלוש פרשות: "חל"פ שומרון", "איגוד הכדורסל" ו"איגוד הכדוריד", יצאו מקופת המדינה כספים אשר לא היו יוצאים אלמלא הייתה פאינה פועלת להעבירם לאותם הגופים כנגד תשלום שוחד.
93. בנוסף, במסגרת פרשת "איגוד הכדורסל", פעל רמי לרקום את העברת הכספים הפסולה, תוך שהוא יודע, ולכל הפחות שהיה עליו לדעת, כי בכך הוא מסייע להפרת יחסי האמון שבין פאינה למדינה.
94. על כן, התובעת תטען כי בגין הפרת חובת האמון שלה במסגרת פרשות "חל"פ שומרון" ו"איגוד הכדוריד" יש לחייב את פאינה להחזיר את הכספים אשר הוציאה מקופת המדינה. בגין פרשת "איגוד הכדורסל" תטען התובעת כי יש לחייב את פאינה ביחד ולחוד עם רמי, בשל סיועו להפרת חובת האמון של פאינה, בהחזרת הכספים הקואליציוניים.

2. עשיית עושר ולא במשפט – כספי השוחד – פאינה

95. פאינה התעשרה שלא כדין, תוך ניצול תפקידה ומעמדה הציבורי והפוליטי ובשל כך היא חייבת למסור לידי המדינה את כספי השוחד האסורים מכוח חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979 (להלן: "חוק עשיית עושר").
96. סעיף 1 לחוק עשיית עושר קובע כדלקמן:

"(א) מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן – הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן- המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה – לשלם לו את שוויה.
(ב) אחת היא אם באה הזכיה מפעולת הזוכה, מפעולת המזכה או בדרך אחרת."

97. עילת תביעה מכוח חוק עשיית עושר מותנה בהתקיימותם של שלושה יסודות: התעשרות; שלא על פי זכות שבדין; על חשבון המזכה. ביחס לכספי השוחד אותם שלשלו לכיסם הנתבעים מובן כי יסוד ההתעשרות, והיסוד לפיו ההתעשרות נעשתה שלא על פי זכות שבדין – מתקיימים.
98. נוכח שיטת העברת הכספים בה פעלה הנתבעת – "קח ותן חלק בחזרה" – מובן כי גם היסוד השלישי מתקיים, הואיל והכספים שהועברו לידיה מהגופים השונים, כספי מדינה הם. בפרשת אבנון נקבע, כי מקום בו כספי השוחד מהווים נתח מתוך הרווח שהופק באמצעות

- המשאבים שניטלו מן המדינה, הרי שנוטלת השוחד התעשרה על חשבון המדינה (פרשת **אבנון**, פס' 15).
99. למעלה מכך, על הנתבעים להשיב את הכספים לידי המדינה אף אם היסוד השלישי לעילה זו לא מתקיים וכספים אלה לא התקבלו על חשבונה של המדינה, וזאת מחמת עיקרון היסוד לפיו "אין חוטא יוצא נשכר".
100. שלושה שיקולים מרכזיים עומדים בבסיס האמור: חומרת התנהגותו של הנתבע; חשיבות הכלל שהופר; וקיומו של תובע בדרגת קרבה מספקת אליו ניתן יהיה להעביר את הרווח (פרשת **אבנון**, פס' 16; ע"א 8728/07 **אגריפרם אינטרנשיונל בע"מ נ' מאירסון** פס' 42 (15.7.2010) (להלן – "**עניין אגריפרם**"); דניאל פרידמן ואלרן שפירא בר-אור **דיני עשיית עושר ולא במשפט** כרך א' עמ' 684 (מהדורה שלישית, 2015) (להלן – "**פרידמן ושפירא בר-אור**")).
101. במקרה זה מובן, כי התנהגותה של הנתבעת היא חמורה; הדין מייחס חשיבות גבוהה למלחמה בשחיתות השלטונית (בש"פ 2145/19 **מדינת ישראל נ' גנור** פס' 11 (22.3.2019); ע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל** פס' 202 לפסק-דינו של השופט (כתוארו אז) ג'ובראן (29.15.2015)). התנאי השלישי מתקיים אף הוא מאחר שפאינה כיהנה כנבחרת ציבור ובמסגרת תפקידה "זכתה" בכספי השוחד. נוכח האמור, המדינה היא גורם בדרגת קרבה מספקת ועל פאינה למסור לידיה את מלוא הרווחים האסורים שהפיקה בשל עסקאות השוחד (לגבי רמי, ראו אמור לעיל).

3. נזיקין

עולת התרמית – כספי השוחד והכספים הקואליציוניים – פאינה ורמי

102. פאינה קיבלה כספי שוחד בעבור העברת כספי ציבור. פאינה הציגה היצג כוזב כלפי המדינה לפיו פעולתה נעשית משיקולים ענייניים, אולם בפועל פעולתה הוכוונה על ידי מניעים פסולים, כאשר היא יודעת כי ההיצג אותו היא מציגה הוא שקרי. פאינה פעלה מתוך כוונה שהתובעת תוטעה ותפעל מתוך הנחה שפעולתה נעשית ביושר ובהגינות, בעוד מטרתה האמיתית היא להשיא את עושרה.
103. ביחס לסכומי עסקאות השוחד, קבע בית המשפט הנכבד, כי פאינה התעשרה בסך של כ-2 מיליון ₪ מהקופה הציבורית בין היתר באמצעות מנגנון "קח ותן חלק חזרה", כמפורט לעיל. התובעת טוענת כי בכך גרמה פאינה לנזק בסך של כ-2 מיליון שקלים לקופה הציבורית. נוכח האמור, במסגרת הליך זה תובעת המדינה פאינה לפצותה בסך של **1,094,736** ₪, אשר טרם הושבו לקופתה אף בתום ההליך הפלילי לאחר קיזוז הכספים שחולטו.
104. בנוסף, בפרשות "חל"פ שומרון" ו"איגוד הכדוריד" נגרם נזק כתוצאה ממעשיה המתוארים של פאינה, אשר פעלה ביודעין להוציא כספים שלא כדין מקופת המדינה ומסירתם לגופים השונים. ביחס לפרשת "איגוד הכדורסל" נזק זה נגרם, ביחד ולחוד, כתוצאה מפעולתם של פאינה ורמי.
105. רמי פעל במטרה להטעות את המדינה ולהביא להוצאת הכספים תוך הפרת הפרוצדורה החוקית הראויה, והכול בשל כספי השוחד אותם נטל לכיסו במסגרת פרשה זו.

106. בכל שלוש הפרשות הללו לא הייתה המדינה מוציאה את הכספים שיצאו אלמלא פעולותיה של פאינה וכן פעולותיו של רמי בפרשת "איגוד הכדורסל", ולכן ברי כי מתקיים קשר סיבתי מובהק בין מעשיהם ובין הנזקים בסך של 5 מיליון ש"ח שנגרמו לקופת המדינה בפרשות אלו. פאינה אחראית למלוא סכום זה, ורמי, בשל מעורבותו בפרשת "איגוד הכדורסל" – בסך של מיליון ₪ (סך זה, ביחד ולחוד עם פאינה).

עוולת הרשלנות – כספי השוחד והכספים הקואליציוניים – פאינה ורמי

107. על שלושה יסודות עומדת עוולת הרשלנות: חובת זהירות של הנתבע, הפרת חובת הזהירות על ידי הנתבע וקיומו של נזק שנגרם לתובעת בגין הפרת חובת הזהירות.
108. מתוקף תפקידיה הציבוריים פאינה חבה בחובת זהירות מושגית וקונקרטית כלפי המדינה. פאינה ידעה, ולמצער היה עליה לדעת, כי עסקאות השוחד להן הייתה שותפה, והוצאת הכספים הקואליציוניים במסגרת שלוש הפרשות, צפויות להסב נזק לציבור ולקופה הציבורית. בנוסף, משעה שניתנה בידיה הסמכות והאחריות לחלוקת הכספים הקואליציוניים היה עליה לנהוג בזהירות הראויה ולפעול בהתאם להוראות החוקיות המחייבות ללא משוא פנים. משלא עשתה כן, הפרה פאינה את חובתה כלפי המדינה.
109. במסגרת פרשת "איגוד הכדורסל", רמי הפר את חובת הזהירות שלו כלפי המדינה שעה שהוא מודע לכך ששיטת העברת הכספים במקרה זה אינה הולמת את הפרוצדורה החוקית הראויה. לפיכך, רמי לא פעל כאדם סביר וזהיר ביחס לאפשרות כי מעשיו יובילו לפגיעה במדינה ולנזק לקופה הציבורית. בצל עסקת השוחד בה היה מעורב ופעילותו לרקום את העברת הכספים מהקופה הציבורית, על רמי היה לצפות כי מעשיו יובילו לנזק האמור.
110. לפיכך, מעשיהם או מחדליהם של פאינה ושל רמי מהווים עוולה של רשלנות לפי סעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "פקודת הנזיקין").

הפרה חובה חקוקה

111. מעשיהם של הנתבעים מהווים אף הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין, שכן יש בהם משום ביצוע עבירות על פי חוק העונשין, כפי שנקבע בהליך הפלילי, וכן על חוק הנאמנות כמפורט לעיל.

4. חוק המתנות – כספי השוחד – פאינה

112. מבלי לגרוע מן האמור, יש לראות בכספי השוחד שקיבלה פאינה מתנה, אשר בהתאם לחוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979 (להלן – "חוק המתנות") הופכת לקניין המדינה.
113. סעיף 2(א) לחוק המתנות קובע כדלקמן:

" 2. (א) ניתנה לעובד הציבור באשר הוא עובד הציבור מתנה – בין בישראל ובין בחוץ לארץ, בין שניתנה לו עצמו ובין שניתנה לבן זוגו החי עמו או לילדו הסמוך על שולחנו – ועובד הציבור לא סירב לקבלה ולא החזירה לנותנה לאלתר, תקום המתנה לקניין המדינה; ובמתנה שאין בה קניין חייב עובד הציבור לשלם לאוצר המדינה את שווייה".

114. פאינה ביצעה את עסקאות השוחד בעת היא מכהנת כחברת כנסת. בתפקידה זה שימשה כ"עובדת ציבור" כמשמעות המונח בחוק המתנות. יפים לעניין זה דבריו של שופט בית-המשפט העליון בדימוס והמלומד יצחק זמיר:

"בשנת 1980 נחלץ המחוקק להתמודד עם התופעה של עובדי-ציבור, ובהם נבחרי-ציבור, המקבלים מתנות בקשר עם מילוי תפקידם, וחוקק חוק מיוחד לעניין זה, שבו נאמר כי קבלת מתנה כזאת תהווה בדרך-כלל עבירה, אלא אם זו, לדוגמא, מתנה קטנת-ערך וסבירה שניתנה לפי הנהוג בנסיבות העניין" (יצחק זמיר "אתיקה בפוליטיקה" משפטים יז(2) 250, 253).

115. מטרתו של חוק המתנות היא להבטיח את טוהר המידות בשירות הציבורי. תכלית זו בוארה בדברי בית-המשפט העליון בפרשת סויסא:

"תכליתו של חוק המתנות היא להבטיח טוהר מידות בשירות הציבור. הוא נועד לחזק את אמון הציבור ברשויות השלטון. הוא מכוון למנוע תחושה בציבור שעובד הציבור מקבל את שאינו "מגיע לו". הוא בא להקדים תקופה למכה ולשלול רינונים כי המתנה נועדה להשפיע על שיקול-דעתו של עובד הציבור, ושהיא באה לא רק באשר הוא עובד ציבור אלא בעד פעולה הקשורה בתפקידו" (בג"ץ 7074/93 סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה, פד"י מח(2) 749, 790 (2008)).

116. לפיכך, התובעת טוענת, כי כספי השוחד האסורים אותם קיבלה פאינה במסגרת תפקידיה הם בבחינת קניין המדינה ויש להעבירם לידיה.

פירוט סכום התביעה בהתאם לעילותיה:

הנתבע	סוג הכספים	עילות התביעה	סכום כולל
הנתבעת 1	כספי השוחד שנתרו בכיסה	אמונאות	1,094,736 ₪.
		עשיית עושר ולא במשפט	
		נזיקין	
		חוק המתנות	
	כספי הציבור שנמסרו לא כדן לידי הגופים	אמונאות	4,000,000 ₪ באופן בלעדי;
		נזיקין	1,000,000 ₪ ביחד ולחוד עם הנתבע 2
הנתבע 2	כספי הציבור שנמסרו לא כדן לידי הגופים	אמונאות	1,000,000 ₪ ביחד ולחוד עם הנתבעת 1
		נזיקין	
סה"כ	כספי שוחד וכספי הציבור שנמסרו לא כדן לידי הגופים		6,094,736 ₪

סוף דבר

117. התובעת טוענת, כי מדובר באחת מפרשות השחיתות החמורות, רחבות ההיקף והמסועפות ביותר שנודעו במחוזותינו. הנתבעים פעלו באופן שיטתי, מתוחכם וערמומי, במסגרת מספר רב של פרשות, על מנת לקדם את טובתם ורווחתם האישית על חשבון כספי הציבור, תוך רמיסת האינטרס הציבורי והמנהל התקין.
118. כתוצאה ממעשי ומחדלי הנתבעים, הוצאו כספים מקופת המדינה שלא כדין ונגרמו למדינה נזקים כבדים, כמפורט לעיל. לאור חומרת הפרשיה והנזק שנגרם למדינה, המדינה האמונה על הגנת הקופה הציבורית, מחויבת לפעול להשבת הכספים, לצמצום הנזק שנגרם לה ולהרתעה כלכלית כלפי הנתבעים, באמצעות הגשת תביעה זו.
119. בצל כל האמור לעיל, יתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את הנתבעים להשיב את הכספים האסורים שקיבל כל אחד מהם לידי מכוח דיני האמונאות ו/או מכוח דיני ההשבה ו/או מכוח פעולתם הרשלנית ו/או מכוח הפרת חובה חקוקה.
120. בנוסף יתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את הנתבעים יחד ולחוד לשלם ו/או לפצות את המדינה בסכומים שגרמו לה הנתבעים להעביר לעמותות/ לגופים שלעיל ללא כל בסיס מכוח דיני אמונאות ו/או מכוח פעולתם הרשלנית.
121. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לזמן את הנתבעים לדין ולחייבם, כדלקמן:

- א. לחייב את פאינה ורמי לשלם לתובעת את סכום התביעה כפי חלקם כמפורט לעיל, בתוספת ריבית והצמדה מיום יצירת החיוב ועד למועד התשלום בפועל.
- ב. לחייב את הנתבעים יחד ולחוד בהוצאות משפט ובשכר טרחת עו"ד.

עו"ד אריאל נתן
היחידה לאכיפה אזרחית
פרקליטות המדינה

עו"ד עדי אברונין
פרקליטות מחוז תל-אביב
(אזרחי)

אריאל אררט, עו"ד
פרקליטות מחוז תל-אביב
(אזרחי)